

ligvis skal der om ikke lang Tid finde en Opløsning Sted paa Grund af de særlige Forhold med Hensyn til Trienniet, men naar vi skulle opløse hele Rigsdagen for dette Spørgsmaals Styk og stride til Valg baade af Landsting og Folkething. . . (En Stemme: De Kongevalgte med.) — ja, maatte ogsaa det berømte Spørgsmaal om de Kongevalgte vilde fremkomme — vilde det være for meget at gjøre ud af denne Sag; men ganske vist, naar man af afgørende Grunde skulde have en saadan Foranstaltning, vilde jeg meget gjerne tage det med. Jeg skal være seldkommen villig dertil, men kan man ikke gjøre det, er der en anden Vej at gaa, nemlig at give Osthemaet et saa vidt Omfang, at Eden kan aflægges af alle Trosbetjendere. Jeg mener ganske vist, at det ikke er muligt ad den Vej at aabne denne Sal for Alle, thi det er klart, at der vil altid være den Grænse, at man maa kunne sværge ved Noget, der maa være En helligt, og hvis derfor Noget siger: Der er Intet, der er mig helligt; jeg er Materialist, vilde det ganske sikkert ikke være muligt at aabne Udgangen for ham, og jeg forudsætter jo ganske vist, at der, naar dette Spørgsmaal foreligger, vil møde en Modsetning mellem dem, der mene, at til Odsbegrebet fordrøes, at det knytter sig til Troen paa en personlig Gud, og dem, der mene, at der ikke behøves Andet end Paakaldelse af Alt, hvad der er En helligt, men uden Lovd vil man dog kunne komme ud derover, og hvis noget Saadant havde været de Herrers Mening, hvis det var det, de havde stræbt henimod, saa vilde de hos os have mødt al den Understøttelse, som de nu ikke ville kunne gjøre Regning paa med Hensyn til det Forslag, som de have fremsat. Jeg ser mig derfor nødsaget til at stemme imod det Forslag til Beslutning, som er indbragt af de Herrer, og hermed skulde jeg have sluttet, dersom ikke det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 4de Valgkreds i Begyndelsen af sin Tale var fremkommen med en Ros og en Lykønskning til sin nye Kollega for hans Foredrag, som han sagde var „præget af Tolerancens og Fordragelighedens milde Mand“. Jeg maa tilstaa, at jeg ellers vilde have ladet de Ytringer ligge, som igaar fremkom fra det ærede nyvalgte Medlem, Ytringer, som forekom mig at gaa i en ganske modsat Retning, og som forekom mig at være lige saa støvende og ufordragelige, som de vare uberettigede. Da det ærede Medlems Foredrag nu foreligger trykt i Rigsdagstidenden, skal jeg tillade mig at oplæse dem. De lode som følger: „Desuden er det jo Skik her i Danmark, naar en Løbe træder op i Kunsten, Literaturen eller Politiken, der da først gjøres opmærksom paa hans jødiske Afstamning. Man søger at vække det slumrende Racehad (Modsigelse.). So, man fortæller, at han er fremmed, at han ikke er rigtig dansk“. Det forekommer mig, at denne Udtalelse

vidner ikke om den milde Fordragelighedens Mand, som det ærede Medlem blev saa meget rost for, men, hvad jeg navnlig maa fremhæve, er, at det vistnok er vitterligt for Alle, at disse Sætninger ere aldeles uberettigede her i Landet. Saa længe som jeg kan huffe tilbage, — og det strækker sig altsaa henved et halvt Aarhundrede tilbage i Tiden — har det været betragtet som det yderste Tegn paa Naahed overfor Noget at ville gjøre gjældende som en Bebreidelse eller som Noget, der maatte forekastes ham, at han var Løbe, det være sig enten af Religion eller af Afstamning, og jeg tør paastaa, at der vistnok er meget saa Lande i Europa, hvor man i den Henseende i det Hele taget har saa fordomsfri Grundsetninger som her i Landet; i den Henseende kan Danmark vistnok stille sig ved Siden af Frankrig og høit over de fleste andre Lande i Europa. Naar der ganske vist undertiden fra forskjellig Side er fremkommet Ytringer imod enkelte Løber, hvorved de ere blevene betegne som Fremmede, saa have disse Udtalelser ikke været rettede imod Løberne i det Hele taget hverken som Nation eller som religiøst Samfund, men kun imod saadanne Enkelte, som ved den Maade, hvorpaa de navnlig i Udlandet traadte op og skildrede danske Forhold for de Fremmede, paa en Maade, som maatte være i høi Grad krænkende for os Danske, have bibragt de Danske den Foreskilling om dem, at de stode fremmede for det danske Folks hele Ubvilning. Man har jo havt Exempel paa, at man fra enkelte Sider i Udlandet har søgt at gjøre gjældende, at der her i Landet kun var en lille Kreds, som bestod af dem og nogle enkelte Venner, der hylkede fornuftige, fordomsfri og frivillige Grundsetninger, medens hele det øvrige Land var nedfunket i aandeligt Mørke. Det er overfor dem, at man maatte har gjort gjældende, at de vare fremmede for Landets hele aandelige Standpunkt og Virksomhed i Literaturen, men deri ser jeg ikke, at der egentlig kan være noget Ufordrageligt.

Tung: Det er langt fra min Lante at ville være med til et Angreb paa Thingets høitærede Formand eller være med til at give nogen som helst Mistillidserklæring til ham; det er aldrig faldet mig ind, og hvis dette laa i det Forslag, vi have til Beslutning, vilde jeg sige: Jeg maa stemme imod det. Men da jeg for mit Vedkommende slet ikke kan se noget Saadant deri, agter jeg at stemme derfor, og det af følgende Grunde. Jeg mener, at kan en Formand udsætte Odfæstelsen 1 Dag, kan han ogsaa udsætte den i 2; kan han udsætte den i 2 Dage, kan han udsætte den i 2 Uger; kan han udsætte den i 2 Uger, kan han udsætte den i 2 Maaned, i 2 Aar, i 3 Aar, altsaa hele Samlingen, og den Vedkommendes Sæde her i Thinget vil saaledes faktisk ikke faae nogen Betydning. Jeg mener nu ikke, at den nuværende høitærede Formand har tænkt paa